

Школски програм за период од 2022. до 2026. године, заведен под деловодним бројем 575 од 15.09.2022. године, мења се и допуњује

У уводном делу: **ШКОЛСКИ ПРОГРАМ**

У делу Школски програм је рађен на основу:

Додаје се :

- Закон о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања (Службени гласник РС- бр. 92/2023)
- Закон о изменама и допунама Закона о основном образовању и васпитању (Службени гласник РС- бр. 92/2023)
- Правилник о Протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање (Службени гласник бр.11/24).

Део 5. **ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА** допуњује се и гласи:

- Општи циљ превенције насиља је унапређивање квалитета живота деце стварањем безбедне средине за живот и рад деце, као и предузимање одговарајућих мера интервенције у случајевима кад се јавља насиље, злостављање и занемаривање.

1. МЕРЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ

Циљ мера превенције је стварање сигурног и подстицајног окружења, неговање атмосфере сарадње, уважавања и конструктивне комуникације, у коме неће бити насиља или ће га бити што мање.

АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НАЧИН ПРАЋЕЊА
Формирање Тима за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	Директор школе	У септембру сваке школске године	Записници и решења

Састанци Тима за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	Тим за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	Током школске године, према плану и по потреби, када се разматрају случајеви насиља и прате ефекти предузетих мера	Записници Тима за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања
Упознавање свих запослених са Посебним протоколом	Тим, стручни сарадници, директор, Савет	Почетак школске године	Записник Наставничког већа
Упознавање ученика са Правилником о понашању у нашој школи и последицама кршења правила на часовима одељенског старешине	одељењске старешине, стручни сарадници	Почетак школске године	Евиденција у дневницима образовно васпитног рада-ЧОС
Рад на часовима одељенских старешина-психолошке радионице прилагођене узрасту ученика, у циљу превенције насилног понашања	одељењске старешине, стручни сарадници	Током школске године	Евиденција у дневницима образовно васпитног рада-ЧОС
Индивидуални и групни рад са	стручни сарадници, одељењске старешине	Током школске године	Евиденција одељењских

ученицима који имају проблематично понашање			старешина и стручних сарадника
Истицање савета за решавање проблема на ЧОС –овима	Одељењске старешине, стручни сарадници	Током школске године	Евиденција у дневницима образовно васпитног рада-ЧОС
Сарадња са родитељима у оквиру редовних и ванредних родитељских састанака и Савета родитеља у циљу превенције насиља и сузбијања евентуалних последица	одељењске старешине, стручни сарадници, родитељи	Током школске године	Записници са родитељских састанака у ес дневнику и записници Савета родитеља
Информисање родитеља и ученика о платформи „Чувам те	одељењске старешине, стручни сарадници, родитељи	Почетак школске године	Евиденција у дневницима образовно васпитног рада-ЧОС записници родитељских састанака
стручно усавршавање запослених у области превенције насиља: онлајн обуке на платформи „Чувам те“ и обуке из каталога са том тематиком	Директор, тим за професионални развој запослених	Током школске године	Сертификати са похађаних обука

Разговор са члановима Ученичког парламента о могућим начинима превенције и сузбијања вршњачког насиља уз уважавање њихових предлога	стручни сарадници	Током школске године	Извештај о раду Ученичког парламента, организоване дебате, фотографије
Формирање Вршњачког тима	одељењске старешине, стручни сарадници	септембар	Евиденција у дневницима образовно васпитног рада-ЧОС
Планирање и реализација акција Вршњачког тима (минимум једна акција на нивоу матичне школе и издвојеног одељења у Дрену у току школске године)	Вршњачки тим	Током школске године	Евиденција у дневницима образовно васпитног рада-ЧОС
Реализација радионица за ученике старијих разреда у оквиру програма „Дигитално насиље-превенција и реаговање“ (на ЧОС-овима)	одељењске старешине, стручни сарадници	Током школске године	Евиденција у ес дневнику, евиденција реализованих активности
Реализација пројекта „Превенција трговине	Наставници, ученици, одељењске	Током школске године	Евиденција у ес дневнику,

децом и младима у образовању“	старешине, стручни сарадници		евиденција реализованих активности
Организација пројекција филма „Посматрачи“ за ученике и њихове родитеље у оквиру програма превенције трговине децом	одељењске старешине, стручни сарадници	Током школске године	Евиденција у ес дневнику, евиденција реализованих активности
Организација пројекција филмова и предавања са тематиком злоупотребе психоактивних супстанци за ученике, наставнике, родитеље; дељење штампаног материјала за ученике 7. и 8. разреда	Тим за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	Током школске године	Евиденција у ес дневнику, евиденција реализованих активности
Анализа упитника о стању безбедности у установи	Тим за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	мај	Анкетирање ученика, евиденција реализованих активности
Истицање позитивних примера- израда паноа за похвале ученика	Тим за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	Током школске године	евиденција реализованих активности
Ажурирање кутка,	Наставници, ученици,	Током школске	евиденција

„штанда“ у школи који је посвећен теми ненасиља	одељењске старешине, стручни сарадници	године	реализованих активности
Ажурирање огласне табле за родитеље и ученике о члановима Тима којима могу да се обрате за помоћ	Тим за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	септембар	евиденција реализованих активности
Обележавање 18.октобра, Светског дана заштите од трговине људима	Наставници, ученици, одељењске старешине, стручни сарадници	октобар	Евиденција у ес дневнику, евиденција реализованих активности
Обележавање Међународног дана толеранције-16. новембар	Наставници, ученици, одељењске старешине, стручни сарадници	новембар	Евиденција у ес дневнику, евиденција реализованих активности
Обележавање Недеље ненасиља у мају	Тим за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	мај	Евиденција у ес дневнику, евиденција реализованих активности
Интерни школски конкурс- литерарних и ликовних радова на тему вршњачког насиља	Тим у сарадњи са наставницима српског језика и ликовне културе	мај	Евиденција у ес дневнику, евиденција реализованих активности
Реализација радионица у оквиру пројекта „Заједно и безбедно	Полицијски службеници у сарадњи са члановима	Током школске године	Евиденција у ес дневнику, евиденција

кроз детињство“	Тима и одељењским старешинама		реализованих активности
Остваривање сарадње са институцијама које се баве превенцијом и сузбијањем насилничког понашања (Центар за социјални рад, МУП, Дом здравља...)	Тим, стручни сарадници, одељењске старешине	Током школске године	Евиденција у ес дневнику, евиденција реализованих активности

2. МЕРЕ ИНТЕРВЕНЦИЈЕ

Циљ мера интервенције је да се, пре свега, заустави насиље и злостављање, да се обезбеди сигурност, смањи ризик од понављања и да се ублаже и отклоне последице.

Процедуре у интервенцији дефинисане су Посебним протоколом поступања у ситуацијама насиља, злостављања и занемаривања, те у складу са тим подразумевају и одређене обавезујуће кораке:

1. откривање насиља или сазнање о насиљу
2. заустављање насиља и обавештавање надлежних у установи
3. смиривање ситуације
4. обављање консултација у оквиру установе
5. реализација договорених активности и мера заштите
6. праћење ефеката предузетих мера

За ефикаснију интервенцију унутар установе успоставља се унутрашња заштитна мрежа, што подразумева дефинисање улога и одговорности свих запослених и деце у установи у оквиру прописаних корака.

Улоге и одговорности у случају када постоји сумња на насиље или када се насиље догоди:

Дежурни наставник	<ul style="list-style-type: none"> • Дежура у складу са распоредом • Уочава и пријављује случај • Покреће процес заштите детета (реагује одмах у случају насилног понашања) • Обавештава одељењског старешину о случају • Евидентира случај
-------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Сарађује са Тимом за заштиту ученика од насиља
Одељењски старешина	<ul style="list-style-type: none"> • Уочава случајеве насилног понашања и реагује одмах • Учествоује у процесу заштите ученика • Разговара са учесницима насилне ситуације • Информише родитеље и сарађује са њима • Сарађује са Тимом за заштиту ученика од насиља по потреби • Упућује директору захтев за појачан васпитни рад са учеником по потреби • Израђује и реализује план појачаног васпитног рада у сарадњи са стручним сарадницима и родитељима • Израђује и реализује план заштите ученика у сарадњу са стручним сарадницима и родитељима • Израђује и прати реализацију плана друштвено – корисног, односно хуманитарног рада • Прати ефекте предузетих мера • Евидентира случај о води документацију • Комуницира са релевантним институцијама по потреби
Тим, психолог, педагог	<ul style="list-style-type: none"> • Уочава случајеве насилног понашања • Покреће процес заштите детета, реагује одмах • Обавештава одељењског старешину и сарађује са њим • Разговара са родитељима, по потреби • Пружа помоћ и подршку ученицима и наставницима • Разматра случај (2. и 3. ниво) и осмишљава мере заштите • Обавља консултације, предлаже мере заштите, прати ефекте предузетих мера • Учествоује у изради и реализацији оперативних планова заштите ученика и појачаног васпитног рада са ученицима • Сарађује са другим установама • Евидентира случај
Помоћно-техничко особље	<ul style="list-style-type: none"> • Дежура по распореду • Прекида насиље • Уочава и пријављује случајеве насилног понашања
Ученици	<ul style="list-style-type: none"> • Уочавају случајеве насилног понашања • Траже помоћ одраслих • Пријављују одељењском старешини • За теже случајеве консултују чланове школског Тима • Учествоују у реализацији мера заштите

Ниво насиља	Ко реагује
1. ниво	Решава самостално наставник/одељењски старешина
2. ниво	Наставник/одељењски старешина у сарадњи са Тимом у оквиру унутрашње мреже

3. ниво	Поред Тима укључује се и спољашња заштитна мрежа (МУП, Центар за социјални рад, здравствене службе), Директор обавештава ШУ у року од 24 h случају
У случају сазнања или сумње о тежим облицима насиља и да се насиље над дететом дешава ван установе (у породици или окружењу)	Поред Тима укључује се спољашња заштитна мрежа (МУП, Центар за социјални рад, здравствене службе)
Сви облици насиља које чине одрасли над децом	Укључује се Тим, директор установе и/или друге надлежне институције (МУП, Центар за социјални рад, здравствене службе)
Насиље ученика према запосленом	Обавештавају се родитељи и надлежне институције
Насиље родитеља према запосленом	Обавештава се полиција
Насиље запосленог над учеником	Директор предузима мере према запосленом, а са дететом процедура заштите

Интервентне активности	Носиоци активности	Начин праћења
- спровођење процедура и поступака реаговања у ситуацијама насиља - праћење и и евидентирање свих врста насиља - примена адекватних мера за сузбијање или ублажавање учињеног насиља - укључивање родитеља у решавање проблема - сарадња са локалном заједницом - праћење ефеката предузетих мера - анализа стања и извештавање	Тим за заштиту ученика	Педагошка документација, извештаји, евиденција тима, протоколи, евиденција о раду са ученицима
Активирање на основу Протокола: - унутрашње заштитне мреже - спољашње заштитне мреже	Тим за заштиту ученика, директор школе	Педагошка документација, извештаји
Спровођење мера подршке са ученицима, на начин и по корацима који су прописани индивидуалним планом заштите ученик	Тим за заштиту ученика	Педагошка документација, извештаји, евиденција тима, протоколи евиденција о раду са ученицима,

		индивидуални план заштите ученика
Покретање поступака унутар установе (уколико ситуација налаже) -васпитни (према ученицима и родитељима) -васпитно дисциплински (према ученицима) -дисциплински (према наставницима и запосленима)	директор школе	Извештаји, решења

Документација и евиденција

Евиденцију о случајевима насиља води, пре свега, одељењски старешина, а Тим уколико се укључује у интервенисање. Ради свеобухватног увида, анализирани укупни подаци (број, облике насилног понашања и предузете мере) достављају се стручној служби, Тиму и директору установе.

У обрасце договорене на нивоу установе уписује се: шта се догодило, ко су учесници, како је пријављено насиље, какве су последице, који су исходи предузетих корака, на који начин су укључени родитељи, разредни старешина, стручна служба, професионалци из других институција, као и начини на који ће ситуација бити праћена.

Обрасци за појачан васпитни рад и друштвено-користан, односно хуманитаран рад су саставни део Правилника о васпитно-дисциплинској одговорности ученика наше школе.

Ова документација се чува код стручне службе, поштујући принцип поверљивости података.

Тачка 2.1. ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА, ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА И СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ

Допуњује се програмом предмета:

Музиком кроз живот

Разред: пети или шести

Годишњи фонд часова: 36

Циљ учења слободне наставне активности *Музиком кроз живот* је да ученик развија стваралачко и креативно мишљење кроз практичан рад, мотивацију, интелектуални, социјални, емоционални и морални развој, свест о сопственом здрављу, опажање, осетљивост за естетику, радозналост и самопоуздање како би

био оспособљен за креативно решавање проблема и имао одговоран однос према очувању уметничког наслеђа и културе свога и других народа.

<p>Предметни исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p>	<p>Наставна тема</p>	<p>Компетен- ције Опште међупредме тне компетенц ије</p>	<p>Начин и поступци остваривања програма</p>	<p>Начин провере остварености исхода</p>
<p>– примењује динамичко нијансирање</p>	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ Проширивање</p>	<p>Компетенци ја за целоживотн</p>	<p>Активности и методе које су погодне за</p>	<p>Имајући у виду концепт</p>

<p>при извођењу музичких дела;</p> <p>– препознаје елементе динамике у свакодневном животу;</p> <p>– анализира врсте такта и ритам у уметничким делима;</p> <p>– препознаје боју тона у складу са садржајем композиције;</p> <p>– изводи композиције домаћих и страних аутора самостално и у групи, користећи глас, покрет и инструменте;</p> <p>– изводи двогласне и трогласне композиције домаћих и страних аутора;</p> <p>– искаже своја осећања у току извођења музике;</p> <p>– примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком</p>	<p>знања о музичким елементима.</p> <p>Изражајна својства динамике.</p> <p>Врста, карактер и примена темпа.</p> <p>Тон: боја и текстура</p> <p>Ритам: дводелни, троделни, четвороделни и мешовити.</p> <p>Повезивање звука и ритма.</p> <p>Примена динамике, темпа и ритма у свакодневном животу</p> <p>Проширивање искуства ученика у коришћењу различитих музичких средстава за рад у процесу музичког изражавања и обликовања;</p> <p>Индивидуално и групно певање.</p> <p>Двоглас.</p> <p>Троглас.</p> <p>Индивидуално</p>	<p>о учење</p> <p>Естетичка компетенција</p> <p>Решавање проблема</p> <p>Комуникација</p> <p>Сарадња</p> <p>Рад са подацима и информацијама</p> <p>Дигитална компетенција</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву</p> <p>Предузимљивост и оријентација ка предузетништву</p> <p>Одговоран однос према здрављу</p> <p>Одговоран однос према околини</p>	<p>реализацију овог програма су: креативне радионице, рад на пројекту, покретање акција, реаговање на одређене теме, дискусије, дебате, играње улога, анализа информација, истраживање и анализа добијених резултата, прављење досијеа, вртлог идеја, студије случаја, промоције, организовање кампања и сл. Погодне технике критичког мишљења које могу да се успешно користе, дрво проблема, грозд техника, brainstorming, шест шешира... При реализацији сложенијих активности (на пример, приликом сарадње са локалним/уметничким/културним институцијама) прати се и вреднује ток</p>	<p>програма, исходе и компетенције које треба развити, процес праћења и вредновања ученичких постигнућа не може се заснивати на класичним индивидуалним усменим и писаним проверама. Уместо тога, наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици учествују у активностима, како прикупљају податке, како бране своје ставове, како аргументују, евалуирају, примењују, процењују последице итд.</p> <p>Посебно поуздани показатељи су квалитет постављених питања,</p>
--	--	---	--	---

<p>музицирању;</p> <ul style="list-style-type: none"> – учествује у манифестацијама; – користи различите технике телесних перкусија самостално и у групи; – примењује технике правилног дисања у свакодневном животу; – препознаје говор тела, свој и своје околине; – контролише покрете користећи концентрацију; – сарађује са члановима групе којој припада, поштујући различитости; – процени сопствене могућности у примени телесних перкусија; – самостално осмишљава и импровизује покрете за ритмичке 	<p>и групно свирање.</p> <p>ТЕЛО КАО МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТ</p> <p>Синхронизација различитих менталних и физичких капацитета.</p> <p>Координација различитих менталних и физичких капацитета</p> <p>Правилно дисање.</p> <p>Концентрација.</p> <p>Говор тела.</p> <p>Јачање одређених делова тела.</p> <p>Рефлекс.</p> <p>Пажња.</p> <p>Брзина реаговања на различите захтеве из окружења.</p> <p>Развој свесности о нашем телу, контроли покрета и јачању мишића, као и бољој координацији и балансу.</p> <p>Стимулација и</p>		<p>организације, међусобна сарадња ученика, поштовање процедура, уочавање тешкоћа, идентификација више различитих решења за уочени проблем, идентификација могућих помагача, овладавање вештином евалуације и вештином презентације постигнутог, размена искуства између група. Свака активност доприноси остварењу задатака.</p>	<p>способност да се нађе веза међу појавама, наведе пример, промени мишљење у контакту са аргументима, разликују чињенице од интерпретација, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научно, предвиде последице, дају креативна решења. Такође, наставник прати и вреднује како ученици међусобно сарађују, како решавају сукобе мишљења, како једни другима помажу, да ли испољавају иницијативу, како превазилазе тешкоће, да ли показују критичко мишљење или</p>
---	--	--	---	---

<p>аранжмане;</p> <p>– контролише сопствене покрете у циљу боље координације;</p> <p>– својим речима објасни значај телесних перкусија на у сваком смислу;</p> <p>– критички анализира своје и туђе извођење;</p> <p>– истражи и објасни шта је музичка критика и која је њена улога;</p> <p>– објасни и примени различите технике критичког мишљења;</p> <p>– самостално поставља питања везана за дату тему;</p> <p>– аргументовано искаже утисак о слушаним делима;</p> <p>– вербализује свој доживљај музике;</p> <p>– искаже свој доживљај</p>	<p>активација организма на психомоторно м и когнитивном нивоу.</p> <p>Истраживање унутрашњег ритма и звука свога тела.</p> <p>Body percussion.</p> <p>КРИТИЧКО МИШЉЕЊЕ КРОЗ МУЗИКУ</p> <p>Технике критичког мишљења. Дрво проблема. Дебата. Шест шешира. Мозгалица. Трибине.</p> <p>Вештине критичког мишљења: комуникација, сарадња, препознавање проблема, решавање проблема.</p> <p>Вештина постављања питања: меморијска, транслацијска, интерпретацијска, аналитичка, синтетичка, евалуацијска.</p>			<p>критицизам, колико су креативни. За неке садржаје прикладни су и други начини провере напредовања као што су нпр. квизови или улазни и излазни тестови како би се утврдили ефекти рада на нивоу знања, вештина, ставова. Вредновање ученичких постигнућа врши се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Ученици свакако треба унапред да буду упознати шта ће се и на који начин пратити и вредновати. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати</p>
---	---	--	--	--

<p>музике кроз друге уметности.</p> <ul style="list-style-type: none"> – критички просуђује утицај музике на здравље ; – разуме и користи интеркултурални дијалог – примењује различите врсте писмености (језичке, медијске, културне, научне...); – разуме концепт инклузије и осетљив је према различитостима; – самостално анализира музичка дела, користећи научене технике критичког мишљења; 	<p>Обликовање оригиналног мишљења.</p> <p>Музичка критика. Анализа композиције</p> <p>Развијање способности и интересовања за целоживотно образовање.</p>			<p>повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење.</p>
---	---	--	--	---